

Stanisław Koziej

**ŚRODOWISKO
BEZPIECZEŃSTWA
PAŃSTWA
(Synteza)**

TYPOLOGIA BEZPIECZEŃSTWA POLITYCZNEGO

Kluczowe kategorie pojęciowe

- **interesy** (narodowe), misje organizacji oraz wynikające z nich cele,
- **środowisko (warunki)** - szanse, wyzwania, ryzyka, zagrożenia,
- **konceptcje** - zasady i sposoby działań,
- **systemy bezpieczeństwa (OBRONNOŚCI)** – zasoby podmiotu wydzielone do realizacji przyjętych koncepcji, odpowiednio do tych zadań zorganizowane i przygotowane.

Cykl (procedura) strategiczny w dziedzinie bezpieczeństwa

1. Zdefiniowanie **interesów narodowych** i celów strategicznych w dziedzinie bezpieczeństwa
2. Ocena **środowiska strategicznego** (warunków bezpieczeństwa): co zagraża, a co może pomagać w realizacji interesów narodowych?
3. Sformułowanie **operacyjnej koncepcji strategicznej**: jakie działania należało będzie podejmować w razie zagrożenia (kryzysu) i wojny dla zapewnienia realizacji interesów narodowych i jakie wynikają z tego wymagania operacyjne wobec systemu bezpieczeństwa, w tym Sił Zbrojnych?
4. Sformułowanie **preparacyjnej koncepcji strategicznej**: jakie powinny być priorytety przygotowania (rozwoju, transformacji) systemu bezpieczeństwa, w tym Sił Zbrojnych?

Jak mierzyć potencjał (siłę) bezpieczeństwa?

U boksera:

- waga, siła mięśni
- sztuka boksowania, w tym myśl, taktyka, spryt

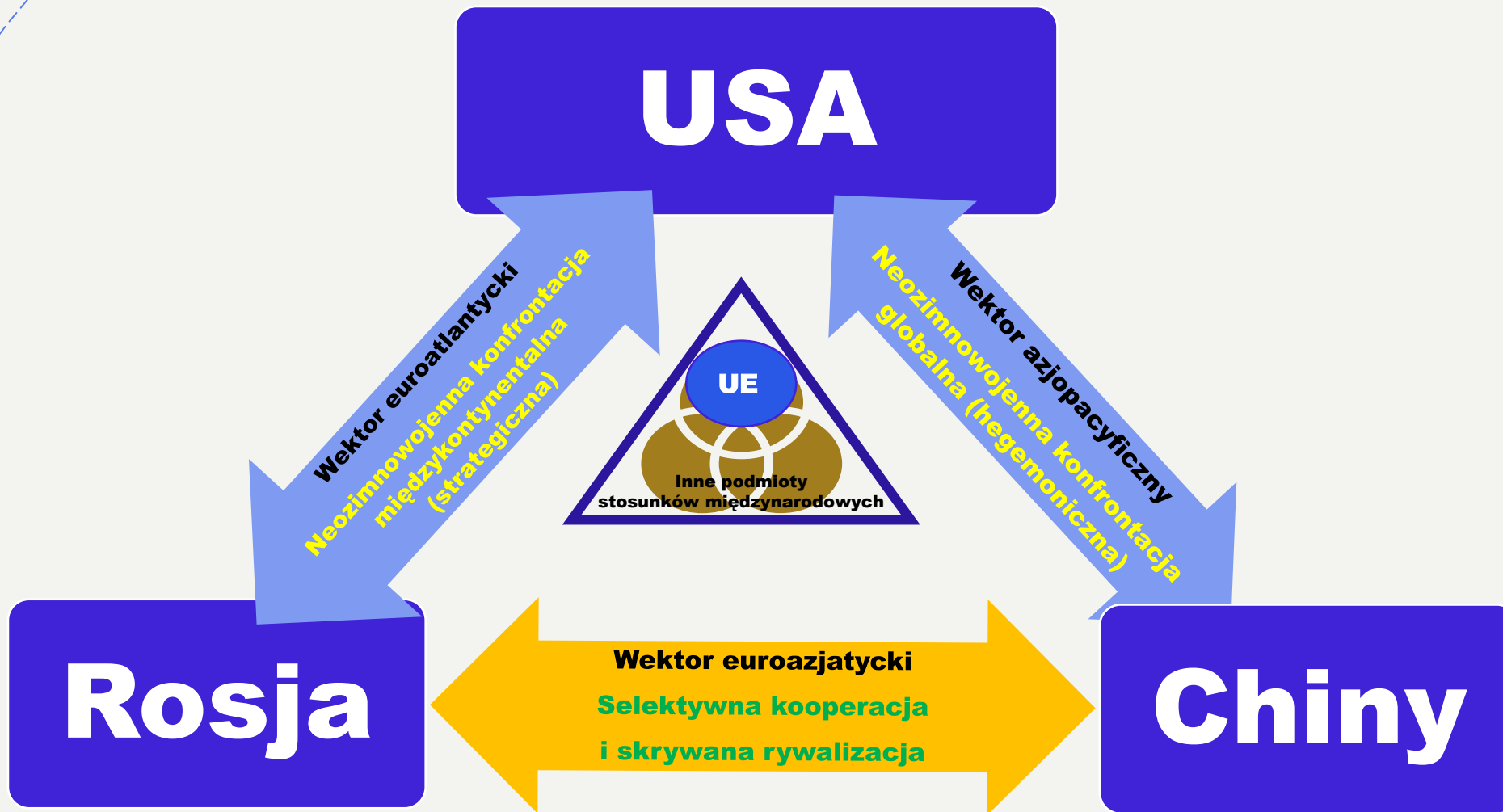
W systemach bezpieczeństwa jest tak samo:

- potencjał materialny, fizyczny, **energetyczny, kinetyczny**
- potencjał niematerialny, informacyjny, **niekinetyczny, kognitywny**

Ewolucja strategii

- **Strategia **wojskowa**** – sposób użycia sił zbrojnych jako całości dla celów wojny
- **Strategia **wojenna**** – sposób użycia zasobów danego państwa (koalicji) dla celów wojny
- **Strategia **obronna (obronności)**** – sposób użycia zasobów państwa dla zapobiegania i rozstrzygania konfliktów i kryzysów polityczno-militarnych
- **Strategia **bezpieczeństwa**** – sposób użycia zasobów danego podmiotu dla zapobiegania i rozstrzygania wszelkich konfliktów (kryzysów)

GLÓWNE PODMIOTY I WEKTORY GLOBALNEJ RYWALIZACJI WIELKOMOCARSTWOWEJ

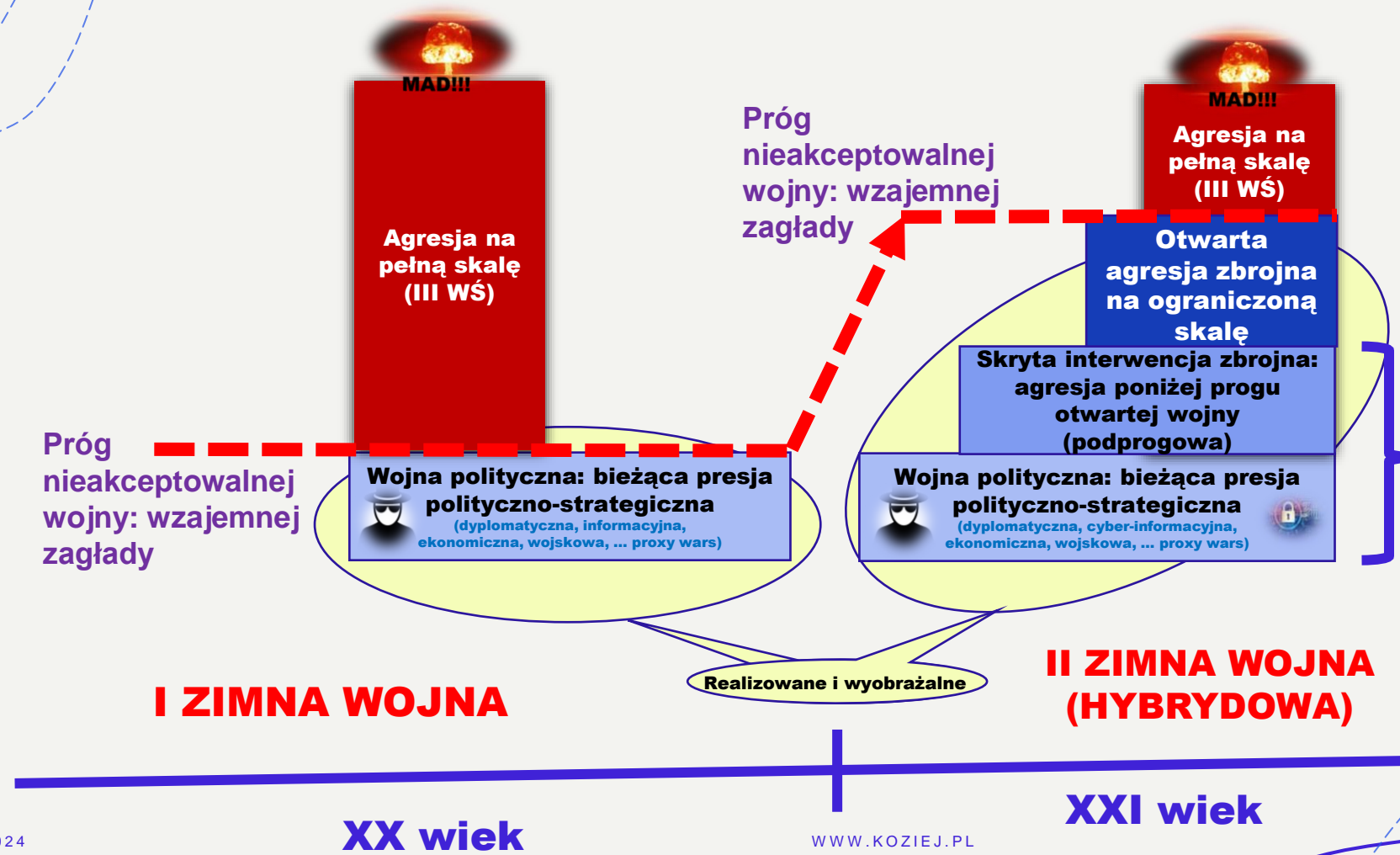
SYNTEZA ZMIANY STRATEGICZNEJ w XXI wieku

- **W drugiej dekadzie XXI w. nastąpiła systemowa zmiana strategiczna w stosunkach bezpieczeństwa na obszarze euroatlantykim: zakończył się kooperatywny okres pozimnowojenny i rozpoczął konfrontacyjny okres nowej, II zimnej wojny między Rosją a Zachodem. Demiurgiem tej zmiany jest Rosja ze swoją rewizjonistyczną (co do celów) i konfrontacyjną (co do metod) polityką wobec Zachodu**
- **Zapowiedział ją Putin na konferencji w Monachium w 2007r., przetestował wojną z Gruzją w 2008r., rozpoczął aneksją Krymu i hybrydową agresją w Donbasie w 2014r., poszerzył z lokalnej w regionalną przez proxy war z Zachodem w Syrii w 2015r. i w pełni rozwinął dokonując pełnoskalowej agresji na Ukrainę w 2022r.**

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku: poziomy/stopnie eskalacji

Zimna wojna jako praktyczne zjawisko w stosunkach międzynarodowych, w tym stosunkach bezpieczeństwa i jednocześnie jako kategoria teorii tychże stosunków, pojawiła się w erze nuklearnej, a jej istotą jest konfrontacja polityczna między dwoma stronami, które w razie bezpośredniej wojny „gorącej” mogłyby z gwarantowaną pewnością wzajemnie się zniszczyć i dlatego w tej konfrontacji nie przekraczają jej progu.

- *Operacje hybrydowe*
- *Operacje w „szarej strefie”*
- *Operacje „pod fałszywą flagą”*

ROSYJSKIE ZAGROŻENIA DLA ZACHODU W ZALEŻNOŚCI OD MOŻLIWYCH SCENARIUSZY WOJNY W UKRAINIE

1) Zwycięstwo Rosji:

Zwiększenie agresywności Rosji z uwagi na wiarę w skuteczność jej strategii szantażowej, skoro odstraszyłaby Zachód od wspierania Ukrainy (co jest warunkiem zwycięstwa Rosji). Od szantażu mogłaby przejść do realnego ataku ograniczonego pod parasolem taktycznej broni atomowej (np. **lądowy korytarz do Obwodu Królewieckiego?)**

2) Zwycięstwo Ukrainy, a raczej pozbawienie Rosji szans na zwycięstwo w wojnie:

Narastające niezadowolenie i sprzeciw Rosjan wobec nieskutecznej wojny może doprowadzić do zmian na Kremlu i możliwości „nowego otwarcia” politycznego (zmiana reżimu?**). Osłabienie i czasowe oddalenie bezpośrednich zagrożeń dla NATO. W strategii takiej Rosji oczekiwać można, wobec słabości pobitych sił konwencjonalnych, wzrostu roli broni jądrowej, zwłaszcza broni strategicznej, jako gwaranta jej mocarstwowości**

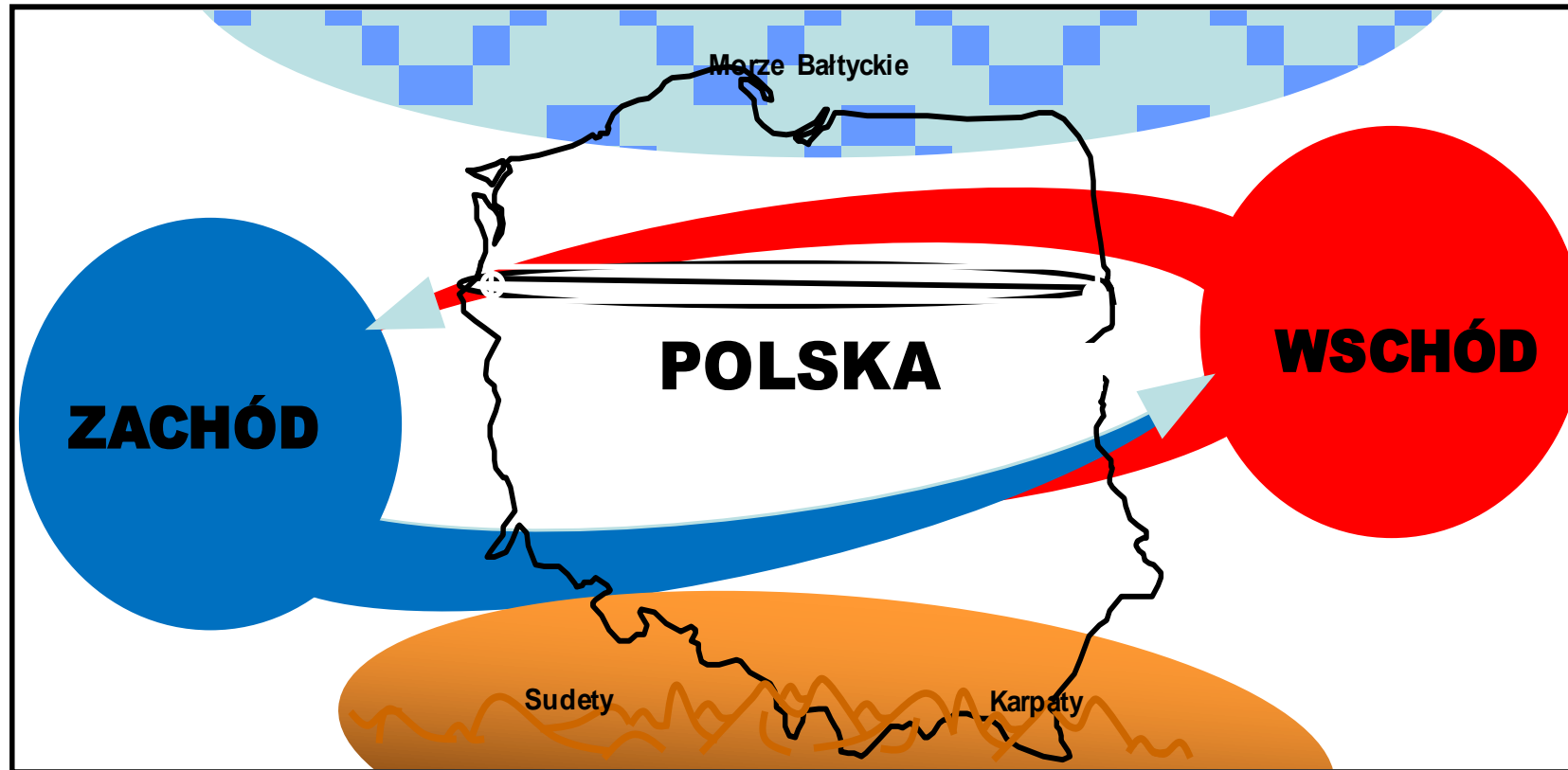
3) Długotrwała, nierozstrzygnięta („**pełzająca**”) wojna na wyczerpanie:

Ciągła niestabilność strategiczna. Podtrzymywany przez Rosję intensywny szantaż atomowy, skoro by działał. Kontynuowanie presji polityczno-strategicznego i nasilanie operacji hybrydowych (poniżej progu wojny: prowokacje, incydenty, skryte ataki, cyberdywersje...)

4) Zakończenie wojny kompromisowym traktatem pokojowym (np. „**zgnięty**” kompromis: **Ukraina w strukturach Zachodu kosztem oddania Rosji okupowanych terytoriów**):

Kosztom Ukrainy poprawa strategicznego położenia NATO/UE i jednoczesnego wewnętrznego wzmocnienia Rosji. Czasowe wyciszenie konfrontacji i pozory odprężenie w relacjach Rosji z Zachodem. W rzeczywistości Rosja zapewne rozpoczęłaby przygotowywanie nowej fazy konfrontacji neozimnowojennej, najprawdopodobniej w ściślejszej kooperacji z Chinami

Geostrategiczne położenie Polski

Poziomy zagrożenie bezpieczeństwa Polski

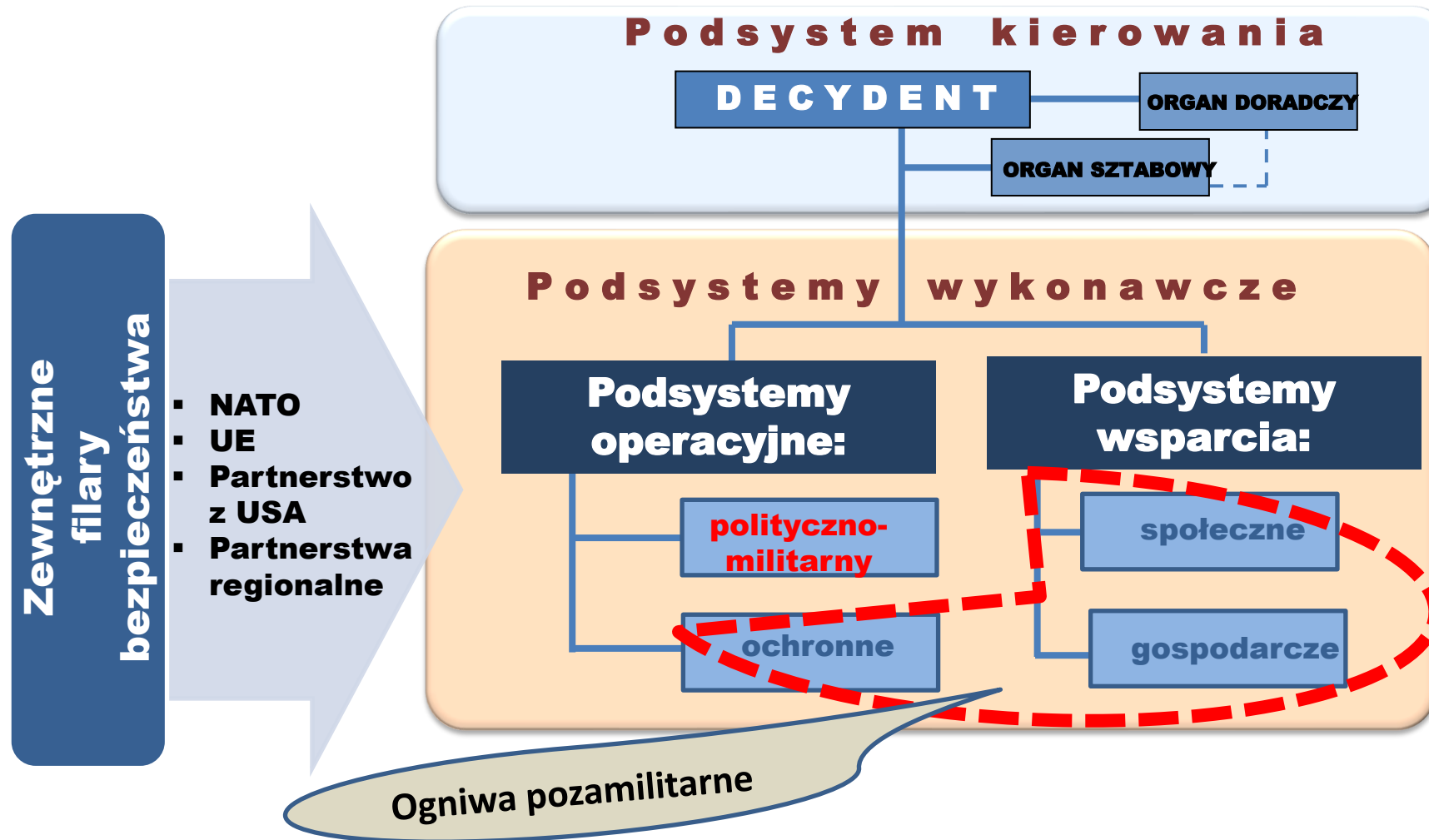
- I poziom: bieżąca **presja polityczno-strategiczna** (wojna polityczna w ramach II zimnej wojny Zachodu z Rosją)
- II poziom: **skryta interwencja zbrojna** (agresja podprogowa)
- III poziom: **agresja ograniczona** (pod parasolem taktycznej broni atomowej)
- IV poziom: **wojna na pełną skalę** między Rosją a Zachodem

Działania hybrydowe

**DZIAŁANIA
STRATEGICZNE
(STRATEGIA
OPERACYJNA:
ZADANIA
SYSTEMU
OBRONNEGO)**

- **Pogotowie (ubezpieczenie) strategiczne**
 - **Współpraca sojusznicza i partnerstwa (odstraszanie sojusznicze!)**
 - **Wywiad i kontrwywiad (przeciwzaskoczenie!)**
 - **Przygotowania obronne (rozwój i doskonalenie potencjału czasu P i rezerw na cz. W!)**
- **Reagowanie kryzysowe**
 - **Pozamilitarne (dyplomacja, sankcje ...)**
 - **Polityczno-militarne (udział w misjach, manewry...)**
- **Obrona (działania wojenne)**
 - **Agresja na dużą skalę – obrona sojusznicza**
 - **Agresja ograniczona - udział w obronie sojusznika**
 - **Agresja skryta (podprogowa) – obrona samodzielna i/lub sojusznicza**

System bezpieczeństwa narodowego

STRATEGIA PREPARACYJNA: PRIORYTETY PRZYGOTOWANIA SYSTEMU BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO

- 1. Podsystem kierowania bezpieczeństwem narodowym, w tym obronnością – integracja**
- 2. Podsystemy operacyjne, w tym militarne i innych służb mundurowych – profesjonalizacja, rozwój jakościowy**
- 3. Podsystemy wsparcia (cywilne: administracyjne, gospodarcze, społeczne) – powszechność przygotowań**

TARCZA WSCHÓD

SYNTEZA PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH RP

- **Strategiczne (długoterminowe) interesy państwa a nie doraźne (bieżące) cele polityczne partii rządzącej powinny być podstawą rozwoju potencjału obronnego**
- **Konieczny jest aktywny udział w transformacji NATO i UE stosownie do wymagań II zimnej wojny w Europie, w tym w budowie adekwatnego odstraszania sojuszniczego (problem udziału w *nuclear sharing*)**
- **Prymat jakości nad ilością oraz zdolności przeciw-zaskoczeniowe, obrona powietrzna, broń precyzyjna dalekiego zasięgu i wojska rezerwy to najważniejsze priorytety rozwoju sił zbrojnych**